

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

(<https://www.drmax.cz/clanky/vsi-vite-jak-na-ne>)

Vši – Víte jak na ně?

Veš dětská se v posledních letech stala nevitáným návštěvníkem dětských kolektivů. Během školního roku si Vaše dítě tohoto nechtěného společníka může přinést ze školky, školy nebo školní družiny, prázdniny jsou zase ve znamení letních táborů a soustředění, ze kterých si nejeden účastník přiveze nechtěnou památku v podobě tohoto parazita.

Jak poznáte Veš dětskou?

- Veš dětská (*Pediculus capitis*) je drobný bezkřídlý hmyz, který **parazituje ve vlasech lidí**, zejména v oblasti spánku, záhlaví a za ušima, kde bodá a sají krev
- Dospělá veš je 2–3,5 mm velká. Má 3 páry nohou s drápkami, kterými se přidržují vlasu
- Dospělé samičky se dožívají 35 týdnů a každá je schopna za svůj život naklást až 150 vajíček, známé pod názvem **hnidy** – drobné bílé váčky, které jsou přilepené pevně na vlasech těsně u pokožky hlavy
- Přítomnost živých vší na lidských vlasech se odborně nazývá **pedikulóza**

Jaké jsou příznaky napadení Vší dětskou?

- **Svědění pokožky hlavy**, které způsobuje kousnutí a sání krve

„Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. st. základních škol /na víceletá gymnázia v ČR“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016346. Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

- **Lechtání pokožky hlavy** způsobené prolézáním vší mezi vlasy, zejména v noci, což způsobuje **nevyspání a neklid**
- **Výskyt hnid** – zejména v místě za ušima, na spáncích a v záhlaví
- Ve výjimečných případech **zvětšené uzliny** v týlu a na krku a zvýšená teplota
- Drobné **škrábance** na pokožce hlavy

Vývojový cyklus Vší dětské

Vývojový cyklus vši probíhá ve třech fázích a trvá přibližně 17–25 dní v závislosti na teplotě (čím tepleji, tím rychleji se vyvíjí)

- **vajíčko (hnida)** – bílá kapička přilepená těsně u pokožky hlavy
- **larva (nymfa)** – líhne se z vajíčka za 7–10 dní, je drobná asi 1 mm, průsvitná, a tím pádem lehce přehlédnutelná, pro svůj vývoj potřebuje krev – bodá a sají
- **dospělá veš (samička)** – z nymfy se vyvine dospělá veš přibližně za dalších 7–10 dní a dožívá se pak dalších cca 30 dní

Jak postupovat při odstraňování vší a hnid?

Mytím hlavy běžnými šampóny a česáním běžným hřebenem nikdy veš dětskou ani hnidy z vlasů neodstraníme – k jejich odstranění vždy používejte **pouze přípravky k tomu určené!** Chemicky působící insekticidní přípravky, které se běžně používaly v minulosti jsou však dnes již zcela zbytečné, jelikož v důsledku genetické mutace DNA si veš dětská vybudovala rezistenci k těmto přípravkům. V dnešní době se doporučují **přírodní přípravky na bázi olejů**, jež způsobují ucpaní dýchacích cest vší a jejich udušení – tyto přípravky jsou šetrné k vlasům i pokožce hlavy a lze je používat i u malých dětí na trhu je celá řada šampónů a roztoků. Aplikaci **opakujte po jednom týdnu**. I po aplikaci přípravku na odvšivení nezapomínejte na **každodenní kontrolu vlasů** a při výskytu hnid vždy hnidu mechanicky odstraňte. Nezapomeňte **prohlédnout všechny členy rodiny**, eventuálně osoby, které se vyskytovali v bezprostřední blízkosti.

Nejjednodušším způsobem je **ostříhání vlasů na délku 1 cm** – v takto krátkých vlasech vši nedokáží žít – tohoto lze využít zejména u chlapců. Jiným způsobem odstranění živých vší a hnid je jejich **vyčesávání** k tomuto se používá hustý kovový hřebínek označovaný též „**všiváček**“, který dokáže zachytit veš a hnidu a stáhnout ji z vlasu.

Hnidy nelze odstranit žádným přípravkem, ale pouze mechanickým odstraním – buď hřebínkem, nebo pomocí nehtu, kdy hnidu z vlasu stáhnete – dejte si pozor, abyste ji stáhli až do konce a nezůstala někde na vlasu. Jinou možností je také vystříhat jednotlivé vlasy napadené hnidou. Živé hnidy rozeznáte tak, že staženou hnidu položíte na tvrdou podložku a rozmáčknete – pokud uslyšíte lupnutí, jednalo se o živou hnidu, pokud ne, jednalo se o vylíhlou hnidu, tedy prázdný obal.

Co možná nevíte?

1. Přenos vzduchem není možný – **veš dětská neskáče z hlavy na hlavu, ale přelézá**
2. Veš zůstává **v přímém kontaktu s vlasy a samovolně je neopouští**, jelikož pro svůj život potřebuje zdroj krve – pokud ztratí zdroj obživy, tak se dehydratuje, vyčerpá, ztratí schopnost sání a pohybu a do 24hod od posledního sání uhynie
3. Kromě přímého kontaktu vlasů, je **přenos vší pravděpodobný pomocí tkanin** (čepice, ručníky, povlečení, ale i čalouněný nábytek), ve kterých se vši zachytí a snáze přenesou na jiného hostitele

4. ***Vajíčka – hnidy*** poznáte tak, že je ***nelze odfouknout ani vytřepat z hlavy*** – jsou pevně přilepené na vlasu a lze je odstranit pouze mechanicky
5. Hnidy vzdálené od pokožky hlavy ***více jak 1 cm jsou „mrtvé hnidy“*** – prázdné obaly po vylíhnutí larev
6. Veš dětská ***nepřenáší žádné infekční onemocnění!***
7. ***Nikdy nepoužívejte petrolej a veterinární přípravky*** – můžete tak uškodit dítěti!
8. ***Barvení vlasů, laky na vlasy a trvalé veš dětskou neodpuzují!***
9. V období zvýšeného rizika (výskyt vši v dětském kolektivu, letní tábory) doporučujeme použít [**preventivní přípravky**](#)